

Bogactwo gatunkowe porostów wsi Hermanówka

Species richness of lichens in the Hermanówka village

SYLWIA KIERCUL

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska, Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska
Politechnika Białostocka
15–351 Białystok, ul. Wiejska 45E
e-mail: sylwiakiercul@op.pl

Słowa kluczowe: grzyby zlichenizowane, różnorodność gatunkowa, porosty chronione i zagrożone.

Przedstawiono dokumentację lichenologiczną, obrazującą różnorodność gatunkową porostów w okolicach podlaskiej wsi Hermanówka, w gminie Juchnowiec Kościelny (woj. podlaskie). W 2014 roku na dwóch stanowiskach badawczych (jednym zbiorczym – wzdłuż wsi oraz jednym leśnym) określano zróżnicowanie gatunkowe porostów występujących na różnych typach podłoża. Wykazano występowanie 38 taksonów, w tym 37 w randze gatunków należących do epifitów (26 gatunków), epiksyli (12), epilitów (9) i epigeitów (3). Odnotowano również jeden takson zasiedlający dachówkę eternitową – misecznicę murową *Lecanora muralis*. O walorach lichenologicznych badanego terenu świadczy występowanie czterech gatunków objętych częściową ochroną gatunkową – chrobotka reniferowego *Cladonia rangiferina*, pustulki rurkowej *Hypogymnia tubulosa*, *Tuckermannopsis chlorophylla* i brodaczkę kępkowej *Usnea hirta*, z których trzy ostatnie oraz mąkla tarniowa *Evernia prunastri* należą do taksonów zagrożonych w Polsce.

Wstęp

Badania lichenologiczne w niewielkich miejscowościach Podlasia przeprowadzono dotychczas w: Królowym Moście (Kolanko, Matwiejuk 2001), Klewinowie (Kiercul 2013a), Krynickich (Kiercul 2013b), Tryczówce (Kiercul 2014a) i Nowosadach (Kiercul 2014b). Głównym celem badań jest przedstawienie zasobów szaty porostowej następnej podlaskiej wsi – Hermanówki oraz jej okolic. Poniższe wyniki są kolejnym przyczynkiem do słabo jeszcze poznanej bioty porostów terenów wiejskich Podlasia.

Teren badań

Hermanówka to niewielka wieś w gminie Juchnowiec Kościelny w województwie pod-

laskim o powierzchni 668 ha, licząca 148 mieszkańców (wg danych z 2013 r.). Zlokalizowana jest na Nizinie Północnopodlaskiej, na granicy dwóch mezoregionów: Wysoczyzny Białostockiej i Doliny Górnej Narwi (Kondracki 2013). Obszar badań mieści się w kwadracie Cg siatki kartogramu ATPOL, zmodyfikowanego do celów lichenologicznych (Cieśliński, Fałtynowicz 1993).

Badania obejmowały dwa stanowiska: (1) stanowisko zbiorcze usytuowane wzdłuż głównej ulicy wsi Hermanówka (punkty od 53°01'46,4"N/23°11'48,2"E do 53°02'01,1"N/23°11'04,0"E), podłoża: kora drzew i krzewów (w tym użytkowych, owocowych i ozdobnych), drewno (głównie pniaki i drewniane płoty), głązy narzutowe, betonowe słupy i podmurówki z zaprawą murarską, dachówka eterni-

towa; (2) las oddalony o około 100 m od wsi Hermanówka (53°02'01,5"N/23°11'04,2"E), podłoża: kora drzew, drewno (opadłe gałęzie, pniaki), gleba.

Materiał i metody

W sierpniu 2014 roku we wsi Hermanówka prowadzono badania lichenobioty, spisując gatunki porostów z uwzględnieniem rodzaju zasiedlanego podłoża i fotografując wybrane gatunki. Zbiór materiału do badań laboratoryjnych ograniczono do niezbędnego minimum, a oznaczano go standardowymi metodami morfologiczno-anatomicznymi i testami barwnymi (Nowak, Tobolewski 1975). Okazy zdeponowano w herbarium Katedry Ochrony i Kształtowania Środowiska Politechniki Białostockiej. Nazewnictwo gatunków porostów przyjęto za Diederich i innymi (2014). Taksony umieszczone na *Czerwonej liście porostów w Polsce* podano za Cieślińskim i innymi (2006), a gatunki objęte ochroną prawną za Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 2014 roku (Rozporządzenie 2014). Przynależność taksonów do określonych grup apoporostów przyjęto za Olech (1998), a współrzędne geograficzne stanowisk badawczych wyznaczono za pomocą odbiornika GPS.

Wyniki

Zróźnicowanie gatunkowe porostów

Na badanym terenie odnotowano 37 gatunków porostów. Materiał dotyczący rodzaju *Lepraria* podano jako takson zbiorczy *Lepraria* spp., ponieważ wymaga on szczegółowszych badań. Elementy opisu każdego gatunku zawierają: nazwę gatunku, numer stanowiska, podłożę i informacje dodatkowe.

Zastosowane oznaczenia: drzewa: *Ah* – *Aesculus hippocastanum*, *Ap* – *Acer platanoides*, *Bp* – *Betula pendula*, *Ca* – *Corylus avellana*, *Fe* – *Fraxinus excelsior*, *Ld* – *Larix decidua*, *Pa* – *Picea abies*, *Ps* – *Pinus sylvestris*, *Qr* – *Quercus robur*, *Ra* – *Robinia pseudoaccacia*, *Sa* – *Salix alba*, *Tc* – *Tilia cordata*; drzewa owocowe i użytkowe: *J* – *Juglans regia*, *M* – *Malus* sp., *P* – *Prunus*

sp.; krzewy: *Rt* – *Rhus typhina*, *Sn* – *Sambucus nigra*, *Sv* – *Syringa vulgaris*; „!” – gatunki pod częściową ochroną gatunkową; NT lub VU – kategorie zagrożenia, EU – euapofit, HE – hemiapofit.

- Brudziec kropkowany *Buellia punctata* (Hoffm.) A. Massal. – 1, 2, kora drzew (*Bp*, *Qr*), EU.
- Jaskrawiec cytrynowy *Caloplaca citrina* (Hoffm.) Th. Fr. s.l. – 1, betonowa podmurówka z zaprawą murarską, EU.
- Jaskrawiec zwodniczy *Caloplaca decipiens* (Arnold) Blomb. & Forssell – 1, betonowy słup, EU.
- Liszajecznik złocisty *Candelariella aurella* (Hoffm.) Zahlbr. – 1, głąz narzutowy, EU.
- Liszajecznik ziarnisty *Candelariella xanthostigma* (Ach.) Lettau – 1, kora drzew (*Fe*), drewno (płat), EU.
- Chrobotek kieliszkowaty *Cladonia chlorophaea* (Sommerf.) Spreng. s.l. – 1, drewno (płat), HE.
- Chrobotek szydlasty *Cladonia coniocraea* (Flörke) Spreng. – 1, 2, drewno (płat), HE.
- Chrobotek strzępiasty *Cladonia fimbriata* (L.) Fr. – 1, 2, kora drzew (*Bp*), drewno (płat), gleba.
- Chrobotek widlasty *Cladonia furcata* (Huds.) Schrad. subsp. *furcata* – 2, gleba.
- Chrobotek cienki *Cladonia macilenta* Hoffm. – 2, kora drzew (*Bp*).
- Chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina* (L.) F. H. Wigg. – 1, gleba, !
- Mąkla tarniowa *Evernia prunastri* (L.) Ach. – 1, 2, kora drzew (*Bp*, *P*, *Qr*), drewno (pniaki, płat), NT, HE.
- Paznokietnik ostrygowy *Hypocnomyce scalaris* (Ach.) M. Choisy – 1, kora drzew (*Bp*, *Ps*), drewno (płat), HE.
- Pustułka pęcherzykowata *Hypogymnia physodes* (L.) Nyl. – 1, 2, kora drzew (*Bp*, *Ca*, *Ld*, *P*, *Pa*, *Ps*, *Qr*, *Sv*, *Tc*), drewno (płat), HE.
- Pustułka rurkowata *Hypogymnia tubulosa* (Schaer.) Hav. – 2, kora drzew (*P*), !, NT.
- Miscznicza biaława *Lecanora albescens* (Hoffm.) Flörke s.l. – 1, betonowy słup, EU.
- Miscznicza grabowa *Lecanora carpinea* (L.) Vain. – 1, kora drzew (*Qr*).

- Misecznica proszkowata *Lecanora conizaeoides* Cromb. – 1, 2, kora drzew (*Bp, Ps*), HE.
- Misecznica pospolita *Lecanora dispersa* (Pers.) Sommerf. s.l. – 1, betonowy słup, EU.
- Misecznica murowa *Lecanora muralis* (Schreb.) Rabenh. – 1, głaz narzutowy, betonowy słup, EU.
- Liszajec *Lepraria* spp. – 1, 2, kora drzew (*Bp, Tc*).
- Przylepniczka łuseczkowata *Melanohalea exasperatula* (Nyl.) O. Blanco et al. – 1, kora drzew (*Fe*), drewno (płat), EU.
- Tarczownica bruzdkowana *Parmelia sulcata* Taylor – 1, 2, kora drzew (*Ap, Bp, Fe, M, P, Qr, Sv, Rt*), drewno (płat), HE.
- Orzast kolisty *Phaeophyscia orbicularis* (Neck.) Moberg – 1, kora drzew (*Fe, Qr*), betonowy słup, EU.
- Rozsypek srebrzysty *Phlyctis argena* (Spreng.) Flot. – 1, kora drzew (*Ap, Fe, Qr, Ra, Sa, Sv, Tc*).
- Obrost wzniesiony *Physcia adscendens* H. Olivier – 1, kora drzew (*Ah, Ap, Rt, Sn*), EU.
- Obrost modry *Physcia caesia* (Hoffm.) Fürnr. – 1, głaz narzutowy, betonowy słup, EU.
- Obrost zmienny *Physcia dubia* (Hoffm.) Lettau var. *dubia* – 1, kora drzew (*Fe*), EU.
- Obrost gwiazdkowaty *Physcia stellaris* (L.) Nyl. – 1, kora drzew (*Fe*), EU.
- Obrost drobny *Physcia tenella* (Scop.) DC. – 1, kora drzew (*Fe*), EU.
- Soreniec żółtawy *Physconia enteroxantha* (Nyl.) Poelt – 1, kora drzew (*Qr*), drewno (płat).
- Mąklik otrębiasty *Pseudevernia furfuracea* (L.) Zopf – 2, kora drzew (*Bp*).
- Szadziec ciemnozielony *Scoliciosporum chlorococcum* (Stenh.) Vězda – 1, kora drzew (*Ca*), HE.
- Szarek gruzełkowy *Trapeliopsis granulosa* (Hoffm.) Lumbsch – 1, drewno (płat).
- Tuckermannopsis chlorophylla* (Willd.) Hale – 1, kora drzew (*Qr*), !, VU.
- Brodaczka kępkowa *Usnea hirta* (L.) F. H. Wigg. – 2, kora drzew (*P*), !, VU.
- Złotorost ścienny *Xanthoria parietina* (L.) Th. Fr. – 1, 2, kora drzew (*Ap, Fe, J, Ld, P, Pa, Qr, Rt, Sn, Sv*), drewno (płat), betonowy słup, EU.
- Złotorost wieloowocnikowy *Xanthoria polycarpa* (Hoffm.) Rieber – 1, kora drzew (*Fe*), EU.

Preferencje siedliskowe porostów

Porosty zasiedlają wszelkie dostępne w badanym terenie substraty – korę drzew i krzewów, drewno (pochodzenia naturalnego i antropogenicznego), glebę, głazy narzutowe, beton, podmurówki z zaprawą murarską i dachówkę eternitową. Najliczniej reprezentowaną (26 taksonów) grupą ekologiczną porostów są epifity (16 taksonów to epifity wyłączne) zasiedlające korę drzew i krzewów. Kolonizują takie drzewa jak: brzoza brodawkowata *Betula pendula* (10), jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* (10 epifitów), dąb szypułkowy *Quercus robur* (10), klon zwyczajny *Acer platanoides* (4), sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* (3), lipa drobnolistna *Tilia cordata* (3), leszczyna pospolita *Corylus avellana* (2), świerk pospolity *Picea abies* (2), kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanum* (1), robinia akacja *Robinia pseudacacia* (1), wierzba biała *Salix alba* (1); drzewa owocowe i użytkowe: śliwa *Prunus* sp. (6), orzech włoski *Juglans regia* (1), jabłoń *Malus* sp. (1), a z krzewów – lilak pospolity *Syringa vulgaris* (4), sumak odurzający *Rhus typhina* (3), bez czarny *Sambucus nigra* (2). Mniej liczną grupą ekologiczną są epiksyle (12 gatunków), z czego wyłącznie na drewnie odnotowano trzy gatunki: chrobotek kieliszkowaty i szydlasty oraz szarek gruzełkowy. Podobną liczebnością do epiksyli odznaczają się tu epifity (9 gatunków), kolonizujące zarówno głazy narzutowe (liszajecznik złocisty), jak i utwory pochodzenia antropogenicznego – betonowe podmurówki z zaprawą murarską czy słupy elektryczne. Sześć z nich to epifity wyłączne. Spośród 37 gatunków składających się na lichenobiotę wsi Hermanówka i okolic – zaledwie trzy to epigeity, z których dwa (chrobotek widlasty i reniferowy) rosną wyłącznie na glebie. Zaobserwowano również interesujące zjawisko zasiedlania przez porosty nietypowych substratów, m.in. dachówki eternitowej przez misecznicę murową.

Chronione i zagrożone gatunki porostów

Cztery gatunki porostów stwierdzone na terenie wsi Hermanówka i jej okolic są wymienione na krajowej *Czerwonej liście porostów*

(Cieśliński i in. 2006) w dwóch kategoriach zagrożenia: „narażone na wyginiecie” (VU) – pustułka rurkowata i brodaczką kępkową oraz „bliskie zagrożenia” (NT) – *Tuckermannopsis chlorophylla* i mąkla tarniowa. Liczne występowanie rozbudowanych plech tych porostów może świadczyć o niewielkim stopniu zanieczyszczenia powietrza na omawianym terenie. Za walorami lichenologicznymi Hermanówki przemawia również obecność czterech taksonów objętych w Polsce częściową ochroną gatunkową – chrobotka reniferowego, *Tuckermannopsis chlorophylla*, brodaczkę kępkową i pustułka rurkowatej.

Wpływ antropopresji na obserwowaną lokalną biotę porostów

Liczne publikacje donoszą o zjawisku ekspansji porostów synantropijnych. Na badanym terenie 68% lichenobioty stanowią porosty synantropijne. Podobnie jak w innych obszarach taksony te pojawiają się często na siedliskach stworzonych przez człowieka (por. Fałtynowicz 1992, 1994, 2004; Olech 1998; Śliwa 1998; Szczepańska 2008). Analiza szaty porostowej wsi Hermanówka pozwala podzielić występujące tu porosty na: euapofity i hemiapofity (Olech 1998). Euapofity (zwane w przypadku porostów euapoporostami) to gatunki synantropijne, pojawiające się częściej na siedliskach antropogenicznych niż na podłożach naturalnych. Z kolei hemiapofity (inaczej hemiapoporosty) zasiedlają z równą częstością podłoża naturalne i sztuczne. Na badanym terenie odnotowano 18 euapoporostów i 8 hemiapoporostów.

Oddziaływanie człowieka na skład bioty porostów może się przejawiać w różnorodny sposób. Dotyczy to m.in. opanowywania przez porosty sztucznych podłoży. Wobec niedostatku forofitów gatunki z natury epifityczne zasiedlają drewniane płyty, betonowe słupy, podmurówki z zaprawą murarską, a nawet dachówkę eternitową, czego najlepszym dowodem było kolonizowanie dachu pokrytego dachówką eternitową (we wsi Nowosady orzast kolisty kolonizował dach pokryty dachówką eternitową; zob. Kiercul 2014b). Rosnące przy głównej uli-

cy wzdłuż wsi Hermanówka nieliczne drzewa (kasztanowiec zwyczajny, brzoza brodawkowata, jesion wyniosły, lilak pospolity) charakteryzuje dość uboga biota porostów. Wyjątek stanowi wiekowy dąb na skrzyżowaniu głównej drogi wiodącej przez Hermanówkę z drogą do wsi Lewickie (53°02'01,1"N/23°11'08,6"E), którego pień ubogą paletą makroplechowych gatunków, jak: mąkla tarniowa, pustułka pęcherzykowata, tarczownica bruzdkowana, orzast kolisty, soreniec żółtawy, *Tuckermannopsis chlorophylla*, a zwłaszcza złotorost ścienny. Negatywny wpływ człowieka za lichenobiotę zaobserwowano w lasach badanego terenu. Ubóstwo gatunkowe porostów wynika głównie z dominacji sosny w składzie gatunkowym biocenoz leśnych, a także wycinki wiekowych drzew, stanowiących zwykle ostoję rzadkich gatunków o plesze listkowatej i krzaczkowatej, braku martwego drewna wewnątrz lasu oraz ubożeniem gleb (co przekłada się na szczególnie niską liczbę epigeitów, takich jak: chrobotek strzępiasty, widlasty i reniferowy).

Dyskusja i wnioski

Analiza otrzymanych wyników dowodzi niskiej różnorodności gatunkowej bioty porostów wsi Hermanówka i jej okolic (37 gatunków, w tym 4 zagrożone, z epifitami jako dominującą grupą ekologiczną). Niemniej jednak, obszar ten charakteryzuje wysoki potencjał eksploracyjny, ze względu na niedostatek publikacji dotyczących lichenobioty małych miejscowości. Do reprezentatywnych analiz i porównań mogą posłużyć wyniki uzyskane z kilku innych podlaskich wsi: Królowy Most (Kolanko, Matwiejuk 2001), Klewinowo (Kiercul 2013a), Krynickie (Kiercul 2013b), Tryczówka (Kiercul 2014a) i Nowosady (Kiercul 2014b). Wymienione powyżej miejscowości są porównywalne pod względem powierzchni, położenia geograficznego i formy użytkowania terenu (rolnictwo). Wieś Królowy Most charakteryzuje wysoka różnorodność gatunkowa – 95 taksonów, w tym 17 zagrożonych (Kolanko, Matwiejuk 2001). Dominują epifi-

ty (53 gatunki), najchętniej zasiedlające korę wiekowych drzew pomnikowych (głównie lip). Wynik otrzymany w Królowym Moście jest zbliżony do rezultatu, jaki odnotowano we wsi Krynickie (Kiercul 2013b), tj. 77 taksonów, w tym 12 porostów zagrożonych. Tu także dominują epifity (40 gatunków) porastające częściej korę pojedynczych, wolnostojących drzew niż forofitów w zwartych drzewostanach. Porównywalną liczbę taksonów odnotowano w bocie porostów Klewinowa – 65 gatunków, z czego 9 taksonów zagrożonych (Kiercul 2013a). Epifity (31 gatunków) najchętniej kolonizowały wiekowe śródpolne i przydrożne drzewa. Z kolei we wsi Tryczówka odnotowano zaledwie 39 gatunków, w tym 4 zagrożone (Kiercul 2014a). Wyraźnie dominujące w szańcu porostowej epifity (24 gatunki) preferowały korę okazałych, wiekowych forofitów, szczególnie jesionów, a w przypadku braku naturalnych substratów kolonizowały drewniane płoty i stalowe konstrukcje bram i mostu. Wyniki badań lichenobioty wsi Nowosady (Kiercul 2014b)

potwierdzają utrzymujący się trend dominacji epifitów (spośród 39 odnotowanych taksonów aż 27 to epifity). W przytoczonej wsi warunki dogodne do rozwoju znalazły makroplechowe gatunki porostów zasiedlające obficie najchętniej korę lip. Są wśród nich taksony rzadkie lub zagrożone, jak mąkla tarniowa czy odnożyca mączysta *Ramalina farinacea*, co dodatkowo świadczy o znikomym wpływie człowieka na lokalną biotę porostów. Podsumowując, pomimo niewielkiego zróżnicowania gatunkowego lichenobioty wsi Hermanówka i przyległych doń okolic obserwowana dobra kondycja i liczebność plech rzadkich gatunków są dowodem nieznacznego wpływu antropopresji na wspomnianych obszarach.

Podziękowania

Pragnę serdecznie podziękować Recenzentom za cenne uwagi do niniejszego opracowania.

Badania zostały sfinansowane z projektu badawczego MB/WBiŚ/3/2014.

PIŚMIENNICTWO

- Cieśliński S., Czyżewska K., Fabiszewski J. 2006. Red list of the lichens in Poland. W: Mirek Z., Zarzycki K., Wojewoda W., Szelaż Z. (red.). Red list of plants and fungi in Poland. Instytut Botaniki im. W. Szafera, PAN, Kraków: 71–90.
- Cieśliński S., Fałtynowicz W. (red.). 1993. Atlas of geographical distribution of lichens in Poland. 1. Instytut Botaniki PAN, Kraków: 1–67.
- Diederich P., Ries Ch., Société des naturalistes luxembourgeois. 2014. Lichens of Belgium, Luxembourg and northern France [http://www.lichenology.info].
- Fałtynowicz W. 1992. The lichens of Western Pomerania (NW Poland) an ecogeographical study. Polish Botanical Studies 4: 1–182.
- Fałtynowicz W. 1994. Propozycja klasyfikacji synantropijnych. Wprowadzenie do dyskusji. Arboretum Bolestraszyce 2: 21–30.
- Fałtynowicz W. 2004. Rekolonizacja przez porosty – optymistyczny trend w stanie środowiska. W: Kejna M., Uscka J. (red.). Zintegrowany monitoring środowiska przyrodniczego. Funkcjonowa-
- nie i monitoring geoekosystemów w warunkach narastającej antropopresji. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Wydawnictwo UMK, Toruń: 321–325.
- Kiercul S. 2013a. Zróżnicowanie gatunkowe porostów (*Fungi lichenisati*) wsi Klewinowo i okolic (Polska Północno-Wschodnia). Parki Narodowe i Rezerваты Przyrody, Białowieża 32 (4): 77–94.
- Kiercul S. 2013b. Materiały do bioty porostów Podlasia. I. Wieś Krynickie, gmina Zabłudów (polska północno-wschodnia). W: Ciereszko I., Bajguz A. (red.). Różnorodność biologiczna od komórki do ekosystemu. Rośliny i grzyby w zmieniających się warunkach środowiska. PTB Białystok: 307–318.
- Kiercul S. 2014a. Materiały do bioty porostów Podlasia. II. Wieś Tryczówka, gmina Juchnowiec Kościelny (Polska północno-wschodnia). W: Łaska G. (red.). Różnorodność biologiczna od komórki do ekosystemu. Zagrożenia środowiska a ochrona gatunkowa roślin i grzybów. PTB Białystok: 61–70.

- Kiercul S. 2014b. Notes on the distribution of lichen biota of Podlasie I. Nowosady village, Podlaskie province (North-Eastern Poland). *Acta Mycologica* (mscr).
- Kolanko K., Matwiejuk A. 2001. Porosty Królowego Mostu i jego okolic w Puszczy Knyszyńskiej (Polska północno-wschodnia). *Fragmenta Floristica et Geobotanica Series Polonica* 8: 237–244.
- Kondracki J. 2013. *Geografia regionalna Polski*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Nowak J., Tobolewski Z. 1975. *Porosty polskie*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa–Kraków.
- Olech M. 1998. Apophytes in the lichen flora of Poland. W: Faliński J.B., Adamowski W., Jackowski B. (red.). *Synanthropization of plant cover in new Polish research*. *Phytocoenosis* 10 (N.S.), Supplementum Cartographiae Geobotanicae 9.
- Rozporządzenie 2014. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.).
- Szczepańska K. 2008. Antropogeniczne przemiany bioty porostów Masywu Śnieżnika i Gór Białskich. *Acta Botanica Silesiaca Monographiae* 4: 1–294.
- Śliwa L. 1998. Antropogeniczne przemiany lichenoflory Beskidu Sądeckiego. *Prace Botaniczne* 31.

SUMMARY

Chrońmy Przyrodę Ojczystą 71 (2): 116–121, 2015

Kiercul S. Species richness of lichens in the Hermanówka village

The paper presents new data on the occurrence of 37 lichen species, including 4 protected and 4 threatened ones (*Evernia prunastri*, *Hypogymnia tubulosa*, *Tuckermannopsis chlorophylla* and *Usnea hirta*) in the Hermanówka village, the Podlasie province (NE Poland). The lichen biota of this agricultural area has not been described so far. Lichens from the Hermanówka village colonize every possible kinds of substrate e.g. bark of trees and bushes, dead wood (of natural and anthropogenic origin), erratic boulders, concrete electric poles, foundations and asbestos tile. Epiphytes are the largest ecological group of lichens. They colonize the bark of trees and bushes and are represented by 26 taxa (including 16 obligatory epiphytes). The second ecological group of lichens in Hermanówka are epixylic lichens (12 taxa and 3 obligatory one). A similar number of species is represented by epilithic lichens. In the study area, 9 epilithic taxa were identified, including 6 obligatory ones. Only one lichen grows on erratic boulders – *Candelariella aurella*. Other epilithic lichens colonize an artificial substrate. Three epigeic lichens were observed at a forest site in Hermanówka: *Cladonia fimbriata*, *C. furcata* and *C. rangiferina*. No epibryophytes occur in the study area. Only one taxon colonizes a specific artificial substrate, i.e. asbestos tile – *Lecanora muralis*.